

Çərşənbə, 23 oktyabr 1918-ci il, nömrə 20

AZƏRBAYCAN

Gündəlik siyasi, ictimai, ədəbi, iqtisadi türk qəzetəsidir

İkinci sənəyi-dəvamiyyəsi. Çərşənbə, 16 məhərrəmülhəram sənə 1337. 23 təşrin-i-əvvəl sənə 1918.

Türk və islamlığa müfid məqalələrə səhifələrimiz açıqdır. Dərc olunmayan övraq iadə edilməz. Dərc edilən məqalatın mükafatını idarə təyin edir. Məhəlli-idarə: Bakı, Kolyubakinskaya küçədə “Azərbaycan” idarəsi. Telefon nömrə: 6-91. Tək nüsxəsi 50 qəpik.

Abunə şəraiti: Yanvarın birinədək Bakı üçün 35, başqa şəhərlərə 42 rublədir.

Bir aylığı Bakıda 12, başqa şəhərlərdə 19 rublədir.

Elan fiatı: sətiri 2 rublə. Kərratla gedən elanlar üçün güzəşt edilir.

ELANİ-RƏSMİ

Bilümun [ümumiyyətlə] Bakı və ətrafı əhalisinə:

1. Qadın və erkək, böyük və kiçik, hər hansı milliyət, din, sinif və təbəədən olursa olsun, Bakı və həvalisi [ətrafı] sakini bilcümlə əhali: kəndi ev və məhəllələri heyəti-idarə və ixtiyariyyəindən [idarə və ixtiyar heyətindən] namlarına mühərrər [adlarına yazılmış], isim, pədar [ata] ismi, məmləkət, məhəllə və soqaq [küçə], xanə nömrəsi, yaş, əşkal və əlaməti-fariqə [görünüş və fərqləndirici əlamət], sənət və ya məmuriyyət və sair xüsusi-mətlubəyi [tələb olunan xüsusiyyətləri] göstərən “hüviyyət [şəxsiyyət] vərəqə”sindən birər dənə edinməyə [hərə bir ədəd əldə etməyə] məcburdurlar.

2. Tarixi-eləndan iyirmi gün sonra çarşı, bazar, soqaq və evlərdə surəti-məxsusədə [xüsusi surətdə] sıx-sıx yapılaçaq yoxlamalarda kəndi hüviyyət vərəqəsini ibraz [təqdim] edəmməyən

hər kəs cəza görəcək və şübhəli ədd [hesab] edilərək daxili-məmləkətə [ölkənin içlərinə] sövq olunacaqlardır.

3. Hüviyyət vərəqəsi olmayan şəxsin dəvairi-rəsmiyyəcə [rəsmi qurumlarda] heç bir işi görülməyəcəyi kimi, bey'ü-şəra [alqı-satqı], əqdi-icar [kirayə müqaviləsi] və sairə kimi işlərdə hüquqi-mədəniyyədən saqit [mədəni hüquqları əlindən alınmış] ədd ediləcək [sayılacaq] və hər hansı bir yerə səyahətində kəndisinə heç bir surətlə səyahət vərəqəsi verilməyəcəkdir.

4. Hüviyyət vərəqəsi olmayanları; ev, mağaza, otel, yazıxana, ticarətxana, fabrika və dəvairi-rəsmiyyəyə qəbul edənlər, şübhəli əşxası [şəxsləri] hökumətin nəzəri-təftişindən saxlamış ədd edilərək və müxalifi-qanun hərəkətlərindən naşi [qanuna müxalif hərəkətlərinə görə] şədidən [şiddətli] cəza görəcəkləridir.

5. Tarixi-eləndan iyirmi gün sonra hüviyyət vərəqəsini ibraz edəmməyən hər kəsi zabitə [asayış keşikçiləri] tövqif

və əxbara [həbs etməyə və xəbər verməyə] məcburdur.

6. İşbu əmr, tarixi-elanından etibarən Bakıda müntəşir [nəşr olunan] bil-ümum qəzetələri bir həftə müddətlə mütəmadiyyə nəşr olunacaqdır.

*Polis Müfəttişi-ümumisi
Bəhaəddin*

ELAN BAKİ ZİRAƏT VƏ DÖVLƏT ƏMLAKI İDARƏSİNDƏN

Qusarçay, Xudat, Ləcət, Yalama və Samur mövqifləri [stansiyaları], habelə işbu mövqiflərə yavuş dövlət meşələrində naməlum zəvata [şəxslərə] məxsus olmaq üzrə külli miqdarda hazır-lanmış odun mövcuddur.

Odun sahiblərinə təklif olunur ki, təşirini-saninin [noyabrın] 5-ə kimi bu barədə məlumat versinlər. Məlumatı təhrirən [yazılı surətdə] Bakı Ziraət İdarəsinə verməlidir. Məlumat ilə bərabər oduna sahib olmağı isbat edəcək vəsiqələr də pişnihad [təqdim] edil-məlidir.

Təşirini-saninin 5-ə kimi məlumat verməyənlər mallarından məhrum ola-caqlar. Odunlar xəzinə nəfinə [xeyrinə] zəbt olunacaqdır.

*Azərbaycan Meşələri müdiri
vəzifəsini ifaya müvəzzəf [icra edən]:
Nəcəf bəy Vəzirov
Bakı Ziraət İdarəsinin müvəqqəti
naziri vəzifəsini ifaya müvəzzəf:
Şpitalski*

ELAN

Azərbaycan əhalisindən gərəksə Bakı və gərək Gəncə vilayətindən on doqquz, iyirmi, iyirmi bir, iyirmi iki, iyirmi üç, iyirmi dörd yaşında olan ca-vanlardan qunduraçı [çəkməçi], bərbər, dərzi, mühəndis, konduktor, gəmiçi, betonçu, maranqoz [xərrat], dülgər və daha sair sənət sahibi olanlar Bakıdakı qitəyə [hərbi hissəyə] veriləcəkdirlər. Həman [dərhal] Bakı şöbəsinə müraci-ətlə qeydlərini yaddırsınlar. İyirmi beş, iyirmi altı, iyirmi yeddi, iyirmi səkkiz, iyirmi doqquz, otuz yaşlarındakı ca-vanlardan işbu sənətlərə aşına olub da könüllü olaraq əsgər olmaq istərlərsə, onlar da əxzi-əsgər dairəsinə [hərbi xidmətə çağırış qurumuna] pasportları ilə müraciət və qeyd olunsunlar. Bu iş təşirini-əvvəlin [oktyabrın] otuzunda qurtarılacağından istic olmaq [tə-ləsmək] gərəkdir.

21 təşir in fi sənə 34

MƏKTƏBLƏR HAQQINDA

Mədən və zavod dairələrinin hansı cəhətlərində [tərəflərində] məktəb aç-maq məsələsini aydınlaşdırmaq üçün məlumat toplamaq lazım gəlir. Binai-leyh [ona görə] Neft Mədənçiləri Şurası ticarət və sənə'ət [sənaye] müəssisə-lərində xidmət edən bütün zəvatdan [şəxslərdən] rica edir ki, övladını mək-təbə vermək istəyən zəvat məktəbə

girəcək olan namizədlər haqqında məlumat versinlər. İşbu məlumat keçən sənədə məktəbdə təhsil edənlərlə bərabər, yeni məktəbə daxil olmaq xəyalında olan çocuqlar barəsində verilməlidir.

Məlumat vərəqələrində göstərilən suallara cavab verməlidir. Övladını məktəbə vermək istəyən zəvat, atıda [aşağıda] mündəric [qeyd olunan] dairələrdə yazılıb, məlumat vərəqələri alə bilərlər:

1. Bibiheybət-Bayıl dairəsi – Bayıl məktəbində;
2. Çornı-qorod dairəsi – Çornı-qorod məktəbi;
3. Belı-qorod dairəsi – Belı-qorod məktəbi;
4. Əski mədən dairəsi – Üçüncü Sabunçu məktəbi (Bierinqin mülkündə; telefon mövqifi də [stansiyası] burada dır);
5. Suraxanı dairəsi – Suraxanı ambulatoriyasında;
6. Binəqədi dairəsi – Şəhərdə “Samopomoş” dükanında (Budaqovski və Telefonu caddələrin küncü; Binəqədi də 72 nömrəli uçastokdakı Səlimov mədəni kantorasında).

Məlumat vərəqəsi yazıldıqdan sonra təşrinə-əvvəl [oktyabrın] 31-dən gec olmamaq şərti ilə yuxarıda göstərilən dairələrə və yaxud bilavasitə İttifaqa (Sovet Syezd) göndərilməlidir (Merkuryevski caddə, nömrə 20).

Qabaqlarda, ələlxusus oktyabrın 14-də yazılan namizədlərin siyahılarını etibardan saqit [düşmüş] elan edir. İş-

bu məsələ fəqət məlumat vərəqələri cəm edildikdən sonra həll ediləcəkdir. Məlumat vərəqələrinin böyük əhəmiyyəti olduğundan, İttifaq bütün mədən və zavod dairələrində işbu elanın nəşr və təbliğini rica edir.

İSLAM ORDUSU QƏRARGAHINDAN TƏBLİĞİ-RƏSMİ

1. Dərbənd cəbhəsində 20.10.34-də saat 7 əvvəl[in]də düşməne təərrüz [hücum] edilərək, donanmanın iştirakına rəğmən ciddi bir müqavimətə meydan vermədən həman Xanməhəmmədqala işğal olunmuş və düşmənin təqibinə davam edilərək Cem kəndi zəbt edilmişdir. Süvarilərimizin Fiy kəndi istiqamətində irəliləməkdə olduğu bildirilməkdədir.

2. Qarabağda Şuşa civarındakı köylərdən bir miqdar daha silah toplanmışdır.

TELEQRAF XƏBƏRLƏRİ

Gürcüstan Teleqraf Acentəliyinin 17 oktyabr tarixli teleqrafları:

Berlin – Qərb cəbhəsində Kronprins Ruprexthin ordusundan verilən xəbərlərə görə, Flandriyada düşmənin hücumlarını davam etdirməkdədir. Ümdə zərbə İzegem-Kortreyk dəmiryolu-

na, Torhuta sövq edilmişdir. Bundan əlavə düşmən başqa cəbhələr müqabilinə dəfələrlə zirehli avtomobil koməyi ilə güclü hücumlar etməkdədir. Bir para hissələrdə bizim əsgərlərimiz öz xətlərini saxlamağa müvəffəq olmuşlardır. Bəzi yerlərdə əsgərlərimiz müharibə ilə geri çəkilməmişlərdir. Şimali hücum cinahında Torhutu öz əlimizdə saxlamışıq. Düşmən Şimali Vingen arasında irəli hərəkət etməyə çalışmışsa da, birinci xətt əsgərlərimiz tərəfindən dayandırılmışdır. Torhut yanında olan Lixterveld-İzegem xətti əlimizdə qalmışdır. İzegemdən cənuba tərəf düşmən İzegem-Kortreyk dəmiryol xəttinə qədər irəliləmişdir. Dəmiryol şərqində düşmən dayandırılmışdır. Qərbi və cənub-qərbi Lilldə xəttimizi bir qədər geri çəkmişik.

* * *

Boen ilə Uaza arasında düşmən güclü top atəşi hazırlığından sonra təzədən hücumla başlamışdır. Boen-Ezonvil şose yolunun şimalında düşmən, atəşimiz ilə dayandırılmışdır. Düşmənin dəfələrlə etdiyi güclü hücumlarına baxmayaraq, Ezonvil şiddətli müharibələrdən sonra bizim əlimizə keçmişdir. Uazadan şimala tərəf edilən düşmən hücumları müvəffəqiyyətsiz qalmışdır. Bu axırıncı həftələr ərzində bilaaram [aramsız] müharibə edən altıncı Bavariya piyada fırqəsi böyük şücaət göstərmişdir. Ena çayı qərbində və Laon şimalı ilə şimal-şərqində təzə mövqelərimiz qarşısında təzə vuruşmalar başlanmışdır. Bu müharibələrdə

dəfələrlə düşmən böyük tələfata düşər olmuşdur. Burada düşmən Er[in] cənubunda Lies - Sisson - Le-Tur - Sen-Jermenmon xəttində dayanmışdır. Ena çayı boyunca Muron tərəfə irəliləyən xətt, əsgərlərimiz tərəfindən düşməndən təmizlənmişdir. Burada müharibə edən əsgərlərimiz düşməni hər dəfə böyük tələfat verməklə hücumla məcbur edib müvəffəqiyyət qazanmışlardır.

* * *

Berlin – Təşrini-əvvəl [oktyabrın] 17-də verilən əsgəri xəbərlərdə deyilir ki, Flandriyada yenə təzədən Parren ilə Lis arasındakı geniş cəbhədə düşmən hücumla başlamışdır. Düşmən bizim qabaq xətlərimizə soxulmağa müvəffəq olmuşdur. Günortaya qədər müharibələr Şərqi Ruselare - Kortemark xəttində vəqə olub, dəhşətli müharibədən sonra İzegem cənub-şərqiylə Menen şimal-şərqi xətti düşmən əlinə keçmişdir. Düşmənin güclü hücumuna baxmayaraq, Menen ilə Vervik bizim əlimizdə qalmışdır. Düşmən Lis - Komendən keçmək istəmişsə də, müvəffəqiyyətsiz qalmışdır. Günorta hücumu əsnasında Handzeym ilə Kortemark düşmən əlinə keçmişdir. Lis çayının hər iki kənarında zirehli avtomobil atəşi ilə düşmən güclü hücumlar etməkdədir. İzegem ilə Menen arasında düşmən böyük bir mövqə tutmağa müvəffəq olmuşdur. Lill qərbində və Hot-Deyl kanalında müharibələr vəqə olmaqdadır.

* * *

Sübh vaxtı düşmən qalın duman-dan istifadə edərək Sen-Kantendən şərqə tərəf Uazaya soxulub, Makkinyidən cənuba və Orinyidən şimala tərəf vaqe təpələrdə bir qədər dayanmışdırsa da, əks-hücumumuzla yenə təzədən Uazaya atılmışdır. Şimali Laon və Qərbi Endə vaqe təzə cəbhələrimiz qarşısında şiddətli xırda müsədimələr [toqquşmalar] vüqu bulmaqdadır.

* * *

Qalvitsin ordusundan xəbər verirlər ki, Er ilə Maas arasında Amerika əsgərləri böyük qüvvələrlə hücum keçmişlərdir. Ümdə müharibələr Er şərqində və Şampober ilə Ventevil arasında olan şose yolunun hər iki kənarında vaqe olmuşdur. Dörd dəfə təkrar edilən düşmən hücumları müvəffəqiyyətsiz qalmışdır.

* * *

Cənub-şərq müharibə meydanından xəbər verirlər ki, Niş şimalında və şimal-qərbindəki təpələrdə xırda müsədimələr olmuşdur.

* * *

Tiflis qəzetələrinin dərc etdiyi Almanya simsiz teleqraflarında deyilir ki, Müttəfiq dövlət əsgərlərinin Flandriyaya etdiyi hücumları bir çox əhəlinin Belçika içərisinə qaçmağına bais olmuşdur. Düşmən toplarının atəşi çatan Kortreyk, Turkuen, Lill və Rube şəhərlərindən başqa daha arxada olan şəhərlərdən də əhali çıxıb qaçmaqdadır. Minlərcə adamlardan ibarət olan qaçqın dəstələri şərqə tərəf hərəkət etməkdədirlər. Oktyabrın 16-da

Due şəhəri ingilis ağır toplarının atəsinə məruz olmuşdur.

* * *

İmperiya məşrutə qanununun [konstitusiyasının] 11-ci maddəsini əvəz edici qanun layihəsi dünən Müttəfiq Şura tərəfindən təqdir edilmişdir. İkinci maddənin fəslə dəxi bu qərarla əvəz edilmişdir ki, imperiya adından müharibə elan edildiyi ittifaqda Reyxstaq ilə Müttəfiq Şuranın riza [razılıq] göstərməsi lazımdır. Bu da ancaq müttəfiq məmləkətlərə və sahillərə hücum edildiyi zaman ola bilər. Üçüncü maddədə bu qərar üzrə əvəz edilmişdir: Sülh və müharibə məsələləri həllində millətin iştirak etməsini təmin etməkdən ötrü əcnəbi hökumətlərlə sülh müəbirə və müzakirə [danışqı və müzakirələri] Reyxstaq və Müttəfiq Şura rızası ilə əqd edilməlidir [bağlanmalıdır].

TÜRKİYƏDƏ

Fransız əsirlərinin mübadiləsi

“İqdam” qəzetəsinin məlumatına görə, Mərkəzi dövlətlər Türkiyədəki düvəli-müharib [savaşan dövlətlər] təbəələri mübadiləsini təmin etməyə söz vermişlər. Qəbul edilmiş şəraitə görə, ölkələrinə göndəriləcək əsirlər Almanya-Avstriya torpağından xüsusi tren [qatar] ilə göndəriləcəklər. Bu günlərdə əvvəlinci qatarın azim olması [yola düşməsi] gözlənilir.

Almaniyadan ötrü tənəki

Brailova gedən “Pages” nam vapore İstanbuldan Berlinə 1000 tay tənəki göndərilmişdir. Müharibə başlanandan bu vaxtadək bu əvvəlinci külli miqdar tənəkidir ki göndərilir.

Müəllimlərin Macarıstan səyahəti

Tətil zamanından bilistifadə [istifadə edərək], Konya vilayəti müəllimləri məktəb işlərinə bələdiyyət yetirmək [bələd olmaq] qəsdilə Macarıstana səyahətə çıxmasını qət etmişlərdir.

Bitərəf məmləkətlər təriqiylə [yolu] tranzit mali

“Yeni gün” qəzetəsi yazır: Məlum olduğu üzrə Avstriya bizim bitərəf məmalik [məmləkətlər] ilə olan tranzit ticarətimizə mümaniət [maneaçilik] göstərir. Binaileyh [ona görə], ticarətimiz böyük xəsarətlərə uğrayır. Hal-hazırda Vyanada iqamət edən [olan] Maliyyə naziri Cavid bəy həzrətləri başqa məsələlər cümləsindən işbu məsələni də həll etməlidir. Xariciyyə Nəzarəti də öz nümayəndələri vasitəsi ilə bu barədə çalışır.

Türkiyə və müttəfiqlər

“N. T.” qəzetəsində yazılır: Almaniyanın Xariciyyə naziri Külman Türkiyə barəsində bəzi bəyanat vermişdir ki, əhəmiyyətindən naşi [ötrü] dərcini lazım görürüz.

Fon Külman, Türkiyə-Almaniya ittifaqı və dostluğu barəsində demişdir ki, bu iki dövlətin mənafeyi biri-birinə

zidd deyil. Amma təəssüflər olsun ki, Türkiyə və Bolqarıya mənafeyi barəsində bunu söyləmək olmaz. Qafqaziya məsələsinə gəlinə, Külmanın nitqindən anlaşılır ki, almanlar Türk Ordusunun Qafqaziyada irəliləməsinə mümaniət [maneaçilik] göstərirlər. İngiltərədə bir şeyiə dövrən edirmiş ki, türklər yaxın zamanda İngiltərə ilə barışacaqlardır. Bu şeyiələr Almaniyanı ziyadəsincə narahat edir.

Xariciyyə nazirinin sözünə görə, aləmsümül müharibə və Brest müqavilənaməsi bir çox həlli müşkil məsail [məsələlər] çıxarmışdır. Bolqarıya-Türkiyə münasibəti də [münasibətləri] işbu məsələlər cümləsindəndir. Yeni alınmış ərazini təqsim [bölüşdürmək] məsələsi üstündə məzkur [adı çəkilən] iki dövlət arasında münasibət son zamanlar çox gərginləşmişdir.

ÖZ GÖZÜNDƏ TİRİ GÖRMƏZ

Bakı alınandan bəridir ki, Tiflis mətbuatında böyük bir qələyan [qaynama] cərəyan etməktədir.

Yalnız bir “Qruziya” qəzetəsi müstəsna olmaq üzrə, demək olar ki, bütün Tiflis qəzetələri xah rus, xah gürcü və xah erməni [istər rus, istər gürcü, istər erməni] dilində fitnəəngiz [fitnəkar] bir lisan açıb, Türk və Azərbaycan ordusu və hökuməti əleyhində yazılar yazmaqla, onları hər vəsilə ilə fəna bir halda göstərməkdən əl götürməyirlər.

“Türklər Bakıya daxil olduqda vəhşilik yapmış, neçə minlərcə erməni öldürülmüş, başqa millətlər həpsi qarət edilmiş və ilax.”

İştə, Tiflis qəzetələrinin bağırdıqları şu qayələrdən ibarətdir. Bunu hər gün müxtəlif məsləkli [əqidəli] və müxtəlif lisanda nəşr edilən qəzetələr yazıb əf-kari-ümumiyyəni [ictimai rəyi] “vəhşi müsəlmanlar” əleyhinə düzəltmək iddiasındadırlar. İş o dərəcəyə yetdi ki, hətta alman istixbarət şöbəsi müdiri professor Tsuqmayer kəndisi də xəta-ya uğraşmış, Bakıdan cürbəcür yanlış və əsla və qəta [qətiyyəni] vüqu bulmamış xəbər verməyə başladı.

Təbiidir ki, bir bu qədər fitnəəngiz xəbərlərin qarşısında adamlar şaşırır və həmin ixbaratı təkzib edici bir mənbə olmadığı halda müfəttislər [fitnəçilər] əksər övqat [çox vaxt] öz çirkin məramlarına nail olurlar.

Şu həriflərin dedikləri, bunların istədikləri nədir aya [nədir görəsən]?

Bakı yürüşlə zəbt edildikdə və Türk ərkanı-hərbinin [hərbi qərargah heyətinin] tövsiyyəsinə rəğmən müharibəni şəhərin daxilinə keçirdikdə, mümkün idi ki, kimsənin burnu belə qanama-yıb, hamı rahat öz işində olaydı və qoşun dəstələrimizə küçələrdən və evlərdən atəş açan “daşnaksaqan igidləri” öz cinayətlərində asudəcə davam edəydilər? Və Tiflis qəzetələri iddiasında olduğu “mədəniyyət” naminə biz özümüzü erməni dığalarının qurşunlarına hədəf edəydik?

Bu olarmı, yahu?

“Mədəniyyət”dən dəm vuran həriflər həmin mədəniyyəti xatirlərinə nə vaxt salarlar? Haçan ki, yoldaşlarının quyuqları tələ arasında olar. Bəs altı-yeddi min Bakı müsəlmanlarının qanları nahaq yerə tökülməkdə, Şamaxı və uyezdi yandırıldıqda, İrəvan quberniyasında iki yüzədək müsəlman köyləri xak ilə [yerlə] yeksan edildikdə neyçün mədəniyyətdən dəm vurulmuyur? Halbuki ərz edirəm, bu cinayətlər əbəs yerə, səbəbsiz icra olunmuşdur, Bakıda bir gün davam edən iğtişas və binizamlıq müharibənin nəticəsi olub, onun da baisi həmin vəhşi daşnaklar ilə dolandırıcı [dələduz] menşeviklər oldu. Təbii ki, şəhəri pişəzvaxt [vaxtdan qabaq] kərratla [dəfələrlə] edilən təklifə binaən [əsasən] təslim etsəydilər, heç bir binizamlıq dəxi olmazdı. Necə ki, Gəncə və Qarabağ bunu göstərdi. Əgər türklərin və Azərbaycan əhalisinin məqsədi erməni qırmaq olsaydı, onda nə üçün buralarda bir nəfər də dinc erməninin burnu qanama-yıb? Onlar büsbütün asudə və farağat yaşamaqdadırlar. Büsbütün daşnaksaqanlar təhti-nüfuzunda [nüfuzu altında] olan Tiflis qəzetələrinin iddiaları nədir?

Budurmu ki, daşnaksaqan əşqiylərinin [quldurlarının] türk və islam balaları əleyhinə rəva gördükləri cövr və sitəm qarşısında biz səm və əbkəm [lal-kar] oturub əlimizi belə tərpətmə-yək? Çünki bu “Kavkazskoye slovo”-ların, “Borba”ların, “Trudovoye znamya” kimi sosialist vərəqələrinin xoşuna

gəlməyəcək?

Xeyr, bizi vəhşi namı ilə müləqqəb edib [adlandırır] də özlərinin vəhşiliklərini bilmərrə unudan həriflər və bəzi intriqaçı siyasi məhafil [dairələr] əmin olmalıdırlar ki, vəhşilik bağirtısı ilə bizi qorxuda bilməyəcəklər. Nə deyirlər desinlər, nə yazırlar yazsınlar, lakin minbə'd [bundan sonra] biz Azərbaycan türkləri və bütün islam balaları qarşımıza edilən təcavüzləri dəf etməyə çalışıb, dost ilə dost, düşmən ilə də düşmən olacağıq. Biz bir an belə həqqaniyyət və ədalət yolundan ayrılmaqla bərabər, özümüzə rəva görülmə və hansı bir tərəfdən olmuş olsun zülm və sitəm ilə şiddətli mübarizə edib, öz hüquqi-bəşəriyyətimizi müdafiə etməyə çalışacağıq və bu yolda bir fitnə və fəsaddan çəkinməyəcəyik. Çünki qarşımızda duran məsələ türk millətinin varlığı məsələsidir.

Həmin məsələ ortalığa gəldikdə, Tiflis qəzetələri bizi əfv etsinlər, nə onların bağirtısı və nə də başqa fitnə və intriqalar bizim gözüməzə görünməyəcəkdir. Tiflislilər öz həyatını nə vəsilələrlə təmin etmişdilər? Öylə də deyil ki, burasını biz bilməyək. Lakin biz dinmədik. Qəzetələrimizdə tənqid sütunları açmadıq.

Öylə isə bizi də sərbəst buraxsınlar, öz işimizi görək, öz həyatımızı təmin edək. Öz gözündə tiri görməyib özgə gözündə qıl seçməsinlər.

Böylə müdaxilənin təbəssümə bais olmaqdan başqa bir təsiri olmaz.

C. D.

TƏHLÜKƏ QARŞISINDA

Qarabağın son günləri

(keçən nömrələrdən məbəd)

Şəhər mühasirə halında qalıb, bir yerdən bir gırvənkə məkulat [ərzaq] gəlməyir. Şəhərdə taxıl mövcudu gündən-günə azalır, çörək qurtarır. Daima evlərində yüz pudlarca taxıl olan adamlar dəxi bazardan çörək almağa başlayırlar. Bəylər özləri şəhərdə, taxılları köylərdə qalıb kəndə getmək istəyirlər, mümkün olmayır, buraxılmırlar. Bir neçə dəfə şəhərdən erməni və müsəlman nümayəndələrindən mütəşəkkil bir heyət çıxıb Əsgərana gedir, yolları açmaq üçün ermənilərlə müzakirata [müzakirələrə] girişirlər. Ermənilər, “yol bağlı deyil, gəlib-gedə bilərsiniz” deyər cavab verirlər. Fəqət yola çıxmağa cəsarət edən hər müsəlman canını sadələvhlüyünə qurban verir, yol yenə bağlı elan olunur.

Taxılın qurtarmağı, meyvə yoxluğu bir cəhətdən xalqı sıxmaqda ikən, bir tərəfdən də ermənilər su kəmərlərini kəsirlər. Şəhər susuz qalır. Bir qədər su əldə etmək üçün hər gün şəhərdən bir dəstə əhali əldə silah olaraq şəhərin ətrafındakı çeşmələrə gedir. Kənd erməniləri bunları atəşə tuturlar, atışma olur. Müsəlmanlar atəş altında su gətirməyə məcbur olurlar. Əhval pək fəna, işlər pək müşkül bir surət kəsb edirlər.

Sevinc xəbər

Şəhərin bahalıqı get-gedə kəsbi-

şiddət edir [şiddətlənir]. Bahalıq bəlkə öhdəsindən gələ bilməli bir dərddir. Lakin qəhətlik, yoxsulluq; şəhərdə pul az, alış-veriş bilmərrə yox, taxıl tapılmır, su yoxdur. Bu halda bir də Andranik və Şahnəzəryan qoşunlarının şəhərə vürudu [gəlməsi] xəbəri çıxır, ermənilərin vəhşiliyi daha da artır. Ermənilərin bihəyalığının nə həddi var, nə hesabı. Türklər o qədər sıxıntı çəkirlər ki, “dava düşəydi canımız qurtarardı, ya ölər ya ermənilərin boyunduruğundan xilas olardıq” deyə ölmək şərti ilə də olsa ermənilərdən qurtarmayı arzu edirlərdi. Fəqət dava sala bilmirlər; zira şəhər komandanı hər gün “sülh və müsəlimət” [əmin-amanlıq] deyə təkid edirdi. Əgər komandanın təkidatı [təkidləri] olmasa, bəlkə kəratla [dəfələrlə] dava düşərdi.

Andranik və Şahnəzəryan qoşunlarının gəlməsi və şəhərdə qanlar sel kimi axıdılması gözlənilən bir zamanda qurban [bayramı] axşamı Bakının alınması xəbəri çıxdı. Qurban günü müsəlmanlar birinci dəfə şəhərdə şadlıq hiss etdilər. Həm öylə şadlıq ki, bəlkə Şuşa şəhəri bütün tarixində böylə bayram görməmişdir. Şəhər bayraq və xalılarla təzyin edilmiş [bəzədilmiş], bütün camaat, qabaqda musiqi və məhəlli [yerli] əsgər olmaq üzrə şəhəri gəzir, toplar atılır (şəhərdə müsəlmanların bir neçə əl ilə qayrılmış və bir dənə Napoleon topu vardı), şəhərdə bulunan ümum sazəndə, nəvazəndə [çalıb-oxuyanlar] balkonlarda, evlərdə çalılar, oxuyurlar. Xülasə, şəhərdə bayram ruhu hökm-

fərmadır [hökm sürməkdədir].

Bu xəbər türk-islam əhalisinin dər-dini bir qədər unutturmaqla bərabər, camaata böyük bir ümid bağışlamaqla nəhayət dərəcə ruh yüksəkliyi hasil olur. Ermənilər arasında isə xəbərə inanmadıqları halda bir növ ruh düşkünlüyü hiss olunur.

Qorxunc bir gecə...

Bu hal iki gün davam edir; üçüncü gün xəbər alınır ki, Şahnəzəryan qoşunu gəlir. Şəhərin iyirmi çağrımılığına, Zabıx adlanan yerlərdədirlər. Beynəlmiləl Komitənin türk üzvləri çox çalışdılar ki, ermənilər məzkur [adı çəkilən] quldur dəstəsini şəhərə buraxmaya-raq kəndlərə göndərsinlər. Hətta bu uğurda ermənilərə yardımlarını vəd etdilər. Fəqət ermənilər böylə sözlərə qulaq asarlarmı?! Kirvələr hətta Şahnəzəryanın şəhərə gəlməsini təşkil [asanlaşdırmaq] üçün şəhərdən və ətraf köylərdən bir çox araba cəm etdilər və şayəd yolda müsəlmanlar araba və qoşunlara mümaniət [maneçilik] edərsə, arxalarını kəsmək üçün bir neçə yüz də əsgər toplayaraq Zabıxa göndərdilər.

Şəhərdə ermənilərin ruhu yenə yüksələrək naxallıqları yüz dərəcə artıdı. Bir gün belə keçdi. İkinci gecə sübhə yaxın bir vaxt gördük şəhərin erməni hissəsindən bir atışma başlandı, qurşun dolu kimi yağır. Hamı yuxudan sərasimə [sərsəm halda] ayılaraq hər kəs öz vəzifəsi başına gedir. Səngərlərə adamlar göndərilərək tapşırırlar ki, mü-

səlmanlar hələ güllə atmasınlar görək, nə olur. Bu əsnada ermənilər dəxi sən-gərlərdən çağıraraq “Ay müsəlman, güllələr sizə atılmır, sizinlə davamız yoxdur” deyə xəbər verirlər. Həqiqə-tən anlaşılır ki, ermənilər gülləni bizə deyil, şəhərin hər tərəfinə atırlar.

Bu nə imiş?

Yuxarıda yazıldığı kimi, Şahnəzər-yan qoşunu Şuşaya gəlmək niyyəti ilə Zabıxa varid olur. Orada yaxınlıqda qa-yət böyük və ermənilər üçün bir isti-nadgah, üssül-hərəkə [hərəkət mərkəzi] təşkil edən pək möhkəm bir kənd var – Qaladərəsi. Plan belə imiş ki, Şahnə-zər-yan gəlsin həməni kəndə. Şuşadan köməyə gedən ermənilər dəxi oraya yetişdikdə, civara yığılmış olan müsəl-manlar atlıları ilə dava etsinlər, ətraf-dakı köyləri dağıtsınlar, bədəhu [sonra] şəhərə gəlsinlər. Həmin müsəlman at-lıları isə kürd və elatdan ibarət idi. Ne-çə yüz adam idilər. Bunlar kağız apa-ran bir erməni tövqif [həbs] edirlər. Dava planı olan kağızı alırlar, işi öyrə-nirlər. Yalan signal verərək davanı bir gün əvvəl başlayırlar. Ermənilərin pla-nı pozularaq saldatları yekdigərindən [bir-birindən] ayrı düşür. Nəticədə Şah-nəzər-yan dəstəsi əzilir, Qaladərəsi da-ğılır, şəhərdən gedən köməkçilər baş-larını itirərək qaçırlar. Qaladərəsinin qaçqınları ilə şəhərdən gedən saldat-lar ətraf köylərə, meşələrə dağılırlar. Bir qismi şəhərə gəlmək istəyir. Gecə qaranlıqda ermənilər uzaqdan gələn izdihamı görərək “müsəlmanlar şə-

hərə hücum edirlər” deyə səs salır və gələnləri qurşun ilə qarşılayırlar.
(yenə var)

Xəlil İbrahimzada

NƏZARƏTLƏRDƏ

Vüzəra Şurasının [Nazirlər Kabinə-tinin] 20 oktaybr qərarına görə, Adil xan Ziyadxanov Xariciyyə naziri müa-vini və Fərrux bəy Səfərəliyev Ticarət və Səna'ət [Sənaye] naziri müavini tə-yin edilmişlərdir.

Siyasi nümayəndələr

Ədliyyə nazirinin müavini T[eymur] b[əy] Makinski Azərbaycan Hökuməti tərəfindən Ermənistanda siyasi nüma-yəndəliyə namizəd edilmişdir.

Məclisi-Müəssisan seçkiləri

Keçən gün axşam saat 6-da Heyəti-Vüzəra [Nazirlər Kabineti] Şurasının Sədri Fətəli xan Xoyskinin sədarətiylə Məclisi-Müəssisan seçkiləri qanunu-nu hazırlayan komissiyanın birinci ic-lası vəqə olmuşdur.

Sərhəd mühafizəsi

Maliyyə Nəzarəti 12000 nəfərdən ibarət əsgərliyə dəvət edilməyən adamlardan sərhəd mühafizəsi təşkil etmək təsəvvüratındadır. Hər bir əs-gər ayda yüz manat məvacib alıb, əs-gəri idarə təhtində [altında] olacaq-lardır.

AZƏRBAYCANDA

Qarabağdan xəbər verirlər ki, bir dəstə “Daşnaksaqan” firqəsinə mənsub ermənilərin macərapərəstliyi tamamilə dəf edilib, erməni camaatının Qarabağ hadisələrində iştirak etməmələri aşkar olmuşdur. Erməni əhalisi şəhərdə və kəndlərdə əsgərlərimizi duz-çörəklə qarşılayıb, Azərbaycan təbəəliyini qəbul etməklə bərabər öz xoşları ilə əslihələrini [silahlarını] təslim edib, hökumətin hər bir əmr və fərmanına tabe olmağa hazırdırlar. Muxtəsəri-kəlam [sözün qıyası], həyat öz adi halına düşüb, zəhmətkəş kənd əhalisi öz məşğuliyyətinə başlamışdır.

* * *

Maliyyə Nəzarəti dərya kənarında Mirbabayevin evinə köçübdir.

* * *

Maliyyə Nəzarəti çaharşənbə və şənbə günləri qəbul edəcəkdir. İrəlicə növbətçi məmurun yanında saat 10-dan 11-ədək yazılmalıdır.

* * *

İdarə müdiri hər gün saat 10-dan 11-ədək qəbul edəcəkdir.

BAKİ XƏBƏRLƏRİ

Bakı-Culfa dəmiryolu

Azərbaycan Hökumətinin əmri ilə Bakı-Culfa dəmiryolunun təmiratı tədid ediləcəkdir [yenilənəcəkdir]. Bu yol üçün bir çox “rels” vardır. Axırncı

hadisətdən naşi bu yol mütləzərrir olmuşdur [zərər görmüşdür]. Ələt körpüsü yaxılmış, Pirsaat və Zubovka yanında Kür üstündən keçən körpülər dağıdılmışdır. Əvvəlcə Ələt-Zubovka arasında hərəkət başlanacaqdır. Arazdan keçən Saat köprüsünün dağılmağına görə Xudafərinədək, yəni 249 çağrım məsafədə işləmək mümkündür. Buradan dağlar başlandığına görə, tunellər qazımağa məcbur olacağıız. Hələlik hökumət yolundan 12 çağrım məsafədə olan Zubovkaya kimi çəkilsə, balıq nəqliyyatı [daşınması] asanlaşar. Lazım olan əşya Azərbaycan Hökumətinin əmri ilə göndəriləcəkdir.

* * *

Azərbaycan Hökumətinin 20 təşri-ni-əvvəl [oktyabr] tarixli iclasında qətl olunmuşdur ki, təbiət xüsusunda qanunlar hazırlamaq üçün Hökumət cənbində [nəzdində] bir qanunverici heyət təşkil olunsun.

* * *

Azərbaycan Hökumətinin 23 təşri-ni-əvvəl [oktyabr] tarixli iclasında qətl olunmuşdur ki, bu vaxtadək hamı idarələrdə və məhkəmələrdə cari olan qanunlar Azərbaycan Hökumətinin bu barədə xüsusi qanunu verilənədək hökmlərində baqi [qüvvədə] qalsınlar.

* * *

Bu axır vaxtda Bakı xəfiyyə polisiyyəsi xırda cinayətlərin qabağını almaqla ciddi fəaliyyət göstərir. Son illər caniliklə iştihar [şöhrət] qazanmış olan 148 bədəfkar [bədniyyət] cani tövqif [saxlanmış] və həbs edilmişdir.

* * *

Bakı sakini Əliağa Məhəmmədəli oğlu xəfiyyə polisıyyəsi müdiri Quliyevə məlum etmişdir ki, bu il Mart hadisəti [hadisələri] zamanında 10 nəfər erməni saldatı onun Çadrovı caddədə 145 nömrəli evinə gəlib, orada olan kişiləri öldürüb, arvadları isə həbs etmək istədikdə, iki nəfər rus saldatı içəri girib bunlara mane olmuşdur. Sonra ermənilər ancaq qarətlə kifayətlənib, 22 min manatadək ziyyəmət [qiymətli] əşya və 7 min manat nəğd pul aparmışlar. Üç gün bundan müqəddəm [əvvəl] Əliağa küçə ilə keçərkən həman dəstənin başcısını, Sergey Ovanesovu görmüşdür. Əliağanın şikayətinə görə, fəvqəlzikr [adı çəkilən] Ovanesov, Xəfiyyə polisi müdiri tərəfindən həbs edilib və iş məhəllə müstəntiqinə verilmişdir.

* * *

Bakı-Culfa dəmiryolunu müayinəyə getmiş heyət Bakıya qayıdib, bu günlərdə hökumətə bu yol vəziyyəti babında [haqqında] məruzədə bulunaçaqdır.

* * *

Azərbaycan Cümhuriyyəti balıq və təgələrinin müdiri B. b. Rüstəmbəyovun əmri ilə Balıq Vətəgələri İdarəsinin Ticarət şöbəsi fəsx [ləğv] olunmuşdur. Bu idarənin fənni-ticarət əczaxanasının xüsusi idarəyə təbdil edilməsi [çevrilməsi] haqqında bir layihə tərtib verilir.

İaşə məntəqələri

Mərkəzi Ev Komitəsinin iaşə mən-

təqələri naziri doktor Bron Mərkəzi Ev Komitəsində bu məntəqələrin halı və atidəki [gələcəkdəki] fəaliyyəti xüsusiunda bir məruzə oxumuşdur. Məruzədən anlaşıldığına görə, məntəqələrdən üçü iyulun 22-də iş başlayıb, getgədə bunların ədədi artmaqdadır. Hal-hazırda 11 məntəqə fəaliyyətində davam edir. Bunlardan təşrini-əvvəlin [oktyabrın] 15-ə kimi 33772 pulsuz, 53413 biri 50 qəpikdən xörək buraxılmışdır. Xörəyin qiyməti iaşə məntəqələrinə 1 manat 98 qəpiyə tamam olur. Bundan əlavə, eylülün [sentyabrın] 21-dən bu məntəqələrdən müsəlman darüleytamına [yetimxanasına], erməni, Şamaxı, rus cəmiyyətlərinə, “yasli” evinə və Bayılovdakı “çocuq evinə” 23 min xörək buraxılmışdır.

Şəhər İdarəsi iaşə məntəqələrinə artıq pul buraxmadığından, bunların fəaliyyəti azalmışdır.

12 ədəd iaşə məntəqələrinin məxarici bir ayda 355 min manatdır.

Qaçqınlar

Təşrini-əvvəlin [oktyabrın] 25-də Petrovskdan Bakıya “Moskva” paraxodu ilə 1600 nəfərə kimi qaçqın gəlmişdir. Bakıya gələnlərin rəvayətinə görə, Petrovskdakı qaçqınların halı artıq əsəflidir [təəssüf vericidir]. Bunların miqdarı 22 mini mütəcaviz [keçmiş] olub, bir çoxu açıq havada yerləşmişdir. Bir çoxu da ətrafdakı kəndlərə, obalara getmişlərdir.

Ev müxəlləfatı [əşyaları] artıq baha qiymətə çıxmışdır. Xörək bişirmək is-

təyənlər çoxlu pula qazan tapa bilirlər. Şayiata [şayələrə] görə, qaçqınların evlərinə qayıtmalarına imkan veriləcəkdir.

Bələdiyyə İdarəsinin Su şöbəsi

Bakı əhalisinin ümumuna elan edir ki, Bakı Bələdiyyə İdarəsinin Şurasının (Duması) 14 təşrini-əvvəldə [oktyabrda] verdiyi qərardadı mövcubincə [əsasında] 20 təşrini-əvvəl 34 sənəsindən su üçün böylə bir məzənnə qoyulur:

Şəhərdə: su buraxılan budkalarda 3 qəpik, evlərə çəkilməmiş nasoslardan alanda 5 qəpik.

Mədən dairəsində: su budkalarından aldıqda 5 qəpik, evlərə çəkilməmiş nasoslardan 8 qəpik olacaqdır.

Bələdiyyə naziri: İlyuşkin

Bələdiyyə naziri üzvü Su şöbəsi naziri: İbad Əliyev

Övladi-şühədaya [şəhid övladlarına] ianə

Ağdaş Bazar məscidindən Abdulxalıq əfəndi vasitəsilə 2225 rublə, Zaqataladan Nurulla əfəndi mərifətilə [vasitəsilə] 3287 rublə 20 qəpik toplanıb cəməən [cəmi] 5512 rublə 20 qəpik Qafqaziya müftisinə göndərilmiş və miri-mümaileyh [adı keçən şəxs] tərəfindən Ordu Şöbəyi-siyasiyyə müdiriyətinə təslim edilmişdir.

Türkcə konfrans

Cümə gecəsi saat doqquzun yarısında sabiq Mailov teatrında məşhur Ruşəni və İstanbul mühərrirlərindən

[yazıcılarından] Ruşən Əşrəf bəylər türk lisan və ədəbiyyatı və türk gəncliyi arasında cərəyan edən əfkara dair bir konfrans verəcəklərdir. Konfrans pul-suzdur.

XARİCİ XƏBƏRLƏR

Moskvada edamlar

Moskvada ağqvardiyalılar hər gün gülləbaran edirlər. Petrovsk parkında hər gün 10-15 nəfər qətl edilir. Bunların siyahıları daha nəşr edilmir. Ölüm cəzasına məhkum edilənlər Fövqəladə Komitə ambarlarında həbs edirlər. Bunları qapalı arabalarda aparırlar.

Bütün belə işlər Peters ilə sabiq “İzvestiya” müxbiri Vergilova mühəvvəl edilmişdir [tapşırılmışdır]. Fövqəladə Komitədə sabiq Vilna dava vəkili Kozlovski böyük fəaliyyətlər göstərir. Bu şəxs barəsində bolşeviklərin iyul çıxışlarında qəzetələrdə çox yazılmışdır.

Peters, Yakovlev, Kozlovski sərbəst fəaliyyətdə bulunurlar. Bunlar İnqilab Tribunalı, Xalq Komissarları Şurası əmrini qəbul etmək belə istəmirlər. Latış ovçuları, çinlər və bəhriyyun [matros-lar] bütünlüklə Peters ilə Hərbi Komissar Berezinin təhti-idarəsindədirlər [idarəsi altındadırlar].

Son vaxtlarda Fövqəladə Komitə ilə Kreml miyanında [arasında] ixtilaf əmələ gəlmişdir. Böylə olmuş ki, Lenin məhbubların təxlişi [azad edilməsi] barəsində əmr verir, yarın Fövqəladə Komitə

tərəfindən əmr, nəzəri-etimada alınmayaraq məhbəslər qətl edilir.

Quçkovun qətl

“İ. N.” qəzetəsinin məlumatına görə, Podolsk yanında Aleksandr İvanoviç Quçkov qətl edilmişdir. Mütəvəffa [mərhüm] sabiq Hərbi Sənə’ət [sənaye] Komitəsi sədri, padişahlıq Duması üzvü və sədri, Lvov Kabinəsində Hərbiyyə və Bəhriyyə [dənizçilik] naziri olmuşdur.

Kəndçilər üsyanı

Moskvadan alınan məlumata görə, Tambovski, Permski, Ryazanski quberniyalarda bütün kəndçilər Şura Hökuməti əleyhinə üsyan qalxızmışlar. Zarayskda üsyançılar tam iki saat Şurani mühasirə etmişlər. Təslim olmuş bolşeviklər orada qətl edilmişlər.

Saratovun təxliyəsi

“N. İ.” məlumatına görə, Saratov burjuaziyası səfərbərlik halına gətirilmişdir. Bunlar istehkamət işlərində işləyəcəklər. Ruhaniləri ən ağır işlərə cəlb edirlər. Şəhər, idareyi-örfiyyəi-əsgəriyyə [hərbi fəvqəladə vəziyyət] altında elan edilmişdir. Şuradan izinsiz axşam saat 8-dən sonra soqaqlara çıxanlar qurşuna dizilirlər [güllələnirlər]. Şəhər təcili surətdə təxliyə edilir. Xəzinə və ləvazimati-hərbiyyə ambarları aparılır.

* * *

Arvad diş həkimi

Z. A. Şexter xanım

Dişlər ağrısız çıxarılır. Qızıl qapaq, qarma və hər növ qayıрма dişlər, dişin yaxşı qayırılması təmin olunur. Kənardan gələnələr üçün iş tezliklə görülür. Qiymətlər münasibdir.

Qəbul olunur 9-dan 2-yə və axşam 4-dən 7-yə kimi.

Vorontsovski küçə, 14 nömrəli evdə, paradni qapıdan.

215

Diş müalicəxanası

S. M. İtkinin süni diş laboratoriyası. Dişlərin ağrısız çəkilməsi. Təzə üsul ilə farfor və qızıl dişlər qondarılması. Dişlərini qayıtdırmaq və diş qoydurmaq xahişində olanlar səhər saat 9-dan birə və 4-dən 6-ya qədər qəbul olunurlar.

Ünvan: Bolşoy Morskoy küçədə 37 nömrəli ev, telefon 06-25.

208

Həkim S. L. Şklovskaya

Mamalıq və daxili ünas əmrəzini [qadın xəstəliklərini] qəbul edir. Naxoşlar qəbul olunur: səhər saat 9-dan birə və 5-dən 7-yə qədər.

Ünvan: Aziatski küçədə nömrə 153, Bolşoy Morskoy və Krasnovodski küçələrin arasında. Telefon: 50-67.

209

Diş həkimi Melçarski

Torqovaya soqaqda Muxtarovun xanəsində nömrə 15. Dişlərə tədavi edir, doldurur, ağrısız ixrac edir. Gözəl altın və sairə dişlər emal edir. Xəstələri qəbul edir: səhər saat 9-2-yədək.

210

Türk dilində ərizə

Yazdırmaq xahişində olanlar hər gün axşam saat 4-dən 6-ya qədər Starı poçtovı küçədə Rzayevin 57 nömrəli mənzilinə müraciət edə bilərlər. Ərizələr artıq savada malik olan şəxs tərəfindən yazılır.

Bələdiyyə İdarəsinin Su şöbəsi

Bakı əhalisinin ümumuna elan edir ki, Bakı Bələdiyyə İdarəsinin Şurasının (Duması) 14 təşrini-əvvəldə verdiyi qərardadı mövcubincə 20 təşrini-əvvəl 34 sənəsin-dən su üçün belə bir məzənnə qoyulur:

Şəhərdə:

Su buraxılan budkalarda 3 qəpik, evlərə çəkilməmiş nasoslardan alanda 5 qəpik.

Mədən dairəsində:

Su budkalarından aldıqda 5 qəpik, evlərə çəkilməmiş nasoslardan 8 qəpik olacaqdır.

Bələdiyyə naziri: İlyuşkin

*Bələdiyyə İdarəsi üzvü Su şöbəsi
naziri: İbad Əliyev*

Elan

Ziğ və Bayıl burunları arasındakı dəniz qismində qayıqların işləməsi, liman rəyasətinin vəsiqəsilə qabil ola bilər. Yalnız təyin və təhdid edilmiş [məhdudlaşdırılmış] məntəqəni təcavüz edənlərin [keçənlərin] düşməyə müavinət [yardım] etmiş nəzərilə baxılaraq, qayıqları və malları müsadirə olunacaq və kəndiləri ağır cəza görəcəkdir.

*Bakı Mərkəz Komandanı Miralay
[Polkovnik]*

Elan

Bakıda işləyən hər dindən bilcümlə [bütün] həkim, aptek və fəlşerlərin heç bir yerdə işləməyənlərin adresləri bilinmək üzrə hər gün öylədən [günortadan] sonra

saat 3.30-dan saat 6-ya qədər Mənzil Müfəttişliyinin Sərhəkimlik [Baş həkimlik] dairəsinə qeyd olunmaları elan olunur.

*Mərkəz Komandanı Miralay
[Polkovnik]*

Elan

Şəhri-halın [bu ayın] 24-cü günü axşamı, yəni cümə gecəsi saat 8 buçuqda (doqquzun yarısında) Torqovı soqağında Hökumət (sabiq Mailov) teatrosunda İstanbul mühərrirlərindən [yazıcılarından] Ruşəni bəy və Ruşən Əşrəf bəy tərəfindən ümuma **türk lisan və ədəbiyyatına və türk gəncliyi arasında cərəyan edən əfkar** dair konfrans (leksiya) veriləcəyindən, əhaliyi-möhtərəmənin [möhtərəm əhalinin] təşrif buyurmaları və duxuliyə [giriş haqqı] verməmələri (daxil olmaq pulsuz olacaqdır) və xanımlarımızın işbu konfransda hazır bulunmaları bilxassə şayani-arzu olduğu elan olunur.

Müdirilər:

*Ceyhun bəy Hacıbəyli
Şəfi bəy Rüstəmbəyli*

QEYD VƏ ŞƏRHLƏR

Elan

səh. 318. “21 təşrin fi sənə 34”: Burada il, rumi tarixlə göstərilmişdir (1334-cü il). Miladi tarixlə 21 oktyabr 1918-ci ilə uyğundur.

Məktəblər haqqında

səh. 318. “Neft Mədənciləri Şurası”: Bakı Neft Sənayeçiləri Qurultayı Şurası nəzərdə tutulur.

səh. 319. “İttifaq (Sovet Syezd)”: Bakı Neft Sənayeçiləri Qurultayı Şurası nəzərdə tutulur.

İslam ordusu qərargahından təbliği-rəsmi

səh. 319. “20.10.34”: Burada il, rumi təqvimlə verilmişdir (1334-cü il). Miladi təqvimlə 20 oktyabr 1918-ci ilə uyğundur.

Teleqraf xəbərləri

səh. 321. “Tiflis qəzetələrinin dərc etdiyi Almaniya simsiz teleqraflarında deyilir ki, Müttəfiq dövlət əsgərlərinin...”: burada Antanta bloku ölkələri nəzərdə tutulur.

“Müttəfiq Şura”: Burada söhbət Almaniya İmperiyasının ali hakimiyyət orqanı olan Bundesratdan gedir.

Türkiyədə:

Türkiyə və müttəfiqlər

səh. 322. “N. T.”: “Nyu-York Tayms” qəzeti nəzərdə tutulur.

Öz gözündə tiri görməz

səh. 324. “C. D.”: bu imza Ceyhun bəy Hacıbəyliyə məxsusdur.

Təhlükə qarşısında

səh. 325. “Napoleon topu”: Fransada 1853-cü ildə ixtira edilən atəşli silah (top). Fransa prezidenti və imperatoru olan III Napoleonun şərəfinə adlandırılmışdır.

Bakı xəbərləri:

Bələdiyyə İdarəsinin Su şöbəsi

səh. 329. Bakı Bələdiyyə İdarəsi Su şöbəsinin şəhərdə su qiymətləri barəsində elanı həm qəzetin içində xəbər kimi, həm də qəzetin son səhifəsində elan kimi getmişdir. Xəbərin altındakı “*Bələdiyyə naziri üzvü Su şöbəsi naziri: İbad Əliyev*” imzası yanlışdır. Doğrusu, elanın altında göstəriləni kimi “*Bələdiyyə İdarəsi üzvü Su şöbəsi naziri İbad Əliyev*” olmalıdır.

səh. 329. “20 təşrin-i-əvvəl 34”: Burada il rumi təqvimlə göstərilmişdir (1334-cü il). Miladi təqvimlə 20 oktyabr 1918-ci ilə uyğun gəlir.

Xarici xəbərlər:

Quçkovun qətli

səh. 330. Lvov Kabinəsi: Rusiyada Müvəqqəti Hökumət dövründə Georgi Yevgenyeviç Lvovun (1861-1925) sədrliyində qurulan Nazirlər Kabineti (mart-iyul 1917) nəzərdə tutulur.

Xarici xəbərlər:

Saratovun təxliyəsi

səh. 330. “N. İ.”: “Nijeqorodskiye izvestiya” qəzeti nəzərdə tutulur.